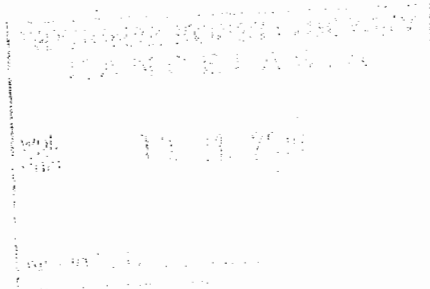

Alicja Kłos - Radca Prawny
ul. Szpitalna 1/4 88-200 Radziejów
kom. 785 187 683 kom. 785 187 685

Radziejów, 06.11.2019 r.

Trybunał Konstytucyjny
Al. Jana Christiana Szucha 12A
00-918 Warszawa

Skarżący:

J   W   , reprezentowany przez
radcę prawnego Alicję Kłos, wpisaną na listę radców prawnych prowadzoną przez Okręgową
Izbę Radców Prawnych w Toruniu nr wpisu: Tr(W) – 221

SKARGA KONSTYTUCYJNA

dotycząca wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z   lipca 2019r. Sygn.

Akt: , doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 8 sierpnia 2019r.

Działając w imieniu skarżącego z powołaniem się na udzielone pełnomocnictwo
szczególne (w załączeniu), na podstawie art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i
art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed
Trybunałem Konstytucyjnym (dalej jako: u.o.t.p.p.t.k.) wnoszę o:

1. stwierdzenie niezgodności przepisów art. 136 w zw. z art 137 i art. 229 ustawy z dnia z
dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. 2018 poz. 2204 ze
zm.) jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i ust. 2, art. 32, art. 21 ust. 2, Konstytucji
Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 7 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej
(DZ.U. z 1997r. nr 78 poz. 483 ze zm.) w zakresie w jakim uniemożliwiają zwrot
wywłaszczonej nieruchomości spadkobiercy wywłaszczonego byłego właściciela, gdy
nieruchomość ta stała się zbędna na cel wywłaszczenia;

2. orzeczenie zwrotu kosztów postępowania przed Trybunałem.

UZASADNIENIE

I. Określenie przedmiotu skargi konstytucyjnej:

Skarga konstytucyjna dotyczy wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z lipca 2019r. Sygn. Akt: _____, wydanego na podstawie art. 136 w zw. z art. 137 tejże ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. 2018 poz. 2204 ze zm.), które to orzeczenie naruszyło prawa i wolności konstytucyjne Skarżącego:

- prawo do ochrony własności (art. 64 ust. 1, 2 Konstytucji RP) oraz naruszenia reguły, iż wywłaszczenie możliwe jest jedynie na cele publiczne (art. 21 pkt 2 Konstytucji RP), a ponadto prawa do równego traktowania (art. 32 Konstytucji RP) oraz zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP) i sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP).

II. Określenie podstaw skargi konstytucyjnej

1. Skarga dotyczy wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z lipca 2019r. wydanego w sprawie o sygn. Akt: _____, doręczonego pełnomocnikowi skarżącego wraz z uzasadnieniem w dniu 8 sierpnia 2019 roku. Wyrok ten jest ostateczny. Skarżącemu w myśl ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi nie przysługuje już żaden środek odwoławczy, albowiem postępowanie sądowo-administracyjne jest dwuinstancyjne, a orzeczenie to wydane zostało w wyniku skargi kasacyjnej wniesionej przez skarżącego od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B _____ z dnia kwietnia 2017r., sygn. akt _____

2. Wydany wyrok naruszył zasadę równości i praworządności wprowadzając zróżnicowanie osób domagających się zwrotu wywłaszczonej nieruchomości w zależności od sposobu w jakim doszło do wywłaszczenia bez odszkodowania i realizowania praw wywłaszczonego właściciela, realizacji celu publicznego wywłaszczenia kontynuowania tego celu, prowadzonego postępowania o zwrot wywłaszczonej nieruchomości oraz naruszył prawo do ochrony własności poprzez uniemożliwienie odzyskania nieruchomości, gdy stała się ona zbędna z uwagi na cel określony w decyzji o wywłaszczeniu. Nadto, wyrok pozostaje w sprzeczności z zasadą, iż wywłaszczenie jest możliwe jedynie na cel publiczny i konstytuuje stan, w którym mimo, że cel publiczny odpadł odmawia się skarżącemu zwrotu wywłaszczonej nieruchomości.

III. Ustalenia faktyczne stanowiące podstawę skargi konstytucyjnej:

██████ skarżącego - I W, pismem z dnia września 2004r. wystąpiła o zwrot pozostałej części nieruchomości wywłaszczonej w/w orzeczeniem Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej - Urzędu Spraw Wewnętrznych w B z czerwca 1960r. nr - działki nr o pow. ha, do wielu instytucji, które przekazały wniosek ostatecznie do Starosty jako właściwego do jego rozpoznania. W odpowiedzi na ten wniosek Starosta nie wydał żadnej decyzji, a jedynie informacyjnie poinformował ją o braku takiego uprawnienia (pismo z .10.2004r. i .10.2004r.- w aktach sprawy.). Postępowanie w sprawie zwrotu w/w działki nie zostało zakończone żadną decyzją Starosty, a jedynie wysłano do I W pismo z .10.2004r. które nie stanowiło decyzji administracyjnej.

Jednocześnie Rejonowy Zarząd Infrastruktury w B w odpowiedzi na pismo z dnia września 2004r. poinformował, że ostateczną decyzję co do przydatności w/w działki dla potrzeb Ministerstwa Obrony Narodowej podejmie jej kierownictwo. W przypadku uznania tej działki za trwale zbędnej resortowi Obrony Narodowej – zostanie ona przekazana do Agencji Mienia Wojskowego – Oddziału Terenowego w B, jako dysponentowi gruntów Skarbu państwa byłych terenów wojskowych. (vide pismo z .09.2004r. – w aktach sprawy.). W efekcie żadna z wyżej wymienionych instytucji i organów nie wywiązała się z zobowiązań na siebie nałożonych.

Z dokumentacji przedstawionej do akt sprawy przez Agencję Mienia Wojskowego wynika, iż działka ta została przekazana dla Agencji Mienia Wojskowego, co oznacza, że stała się ona zbędna na cele określone orzeczeniem Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej - Urzędu Spraw Wewnętrznych w B z czerwca 1960r. nr, przy czym sama Agencja Mienia Wojskowego wskazywała, iż istnieją podstawy do zwrotu w/w działki dla wywłaszczonych właścicieli (pisma AMW z .10.2012r., .10.2004r., .12.2004r., .01.2005r., opinia z .02.2005r., .01.2006r. – w aktach sprawy.)

Wkrótce po tym I W zmarła i jej jedyny spadkobierca – skarżący J W złożył wniosek o kontynuowanie postępowania w sprawie zwrotu w/w nieruchomości do Starosty

Po dwukrotnym uchyleniu decyzji Starosty [redacted] i decyzji Wojewody [redacted] przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w B [redacted], po raz trzeci sprawa trafiła do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B [redacted], który wyrokiem z [redacted] kwietnia 2017 r. sygn. [redacted] oddalił skargę skarżącego.

Teoretyczne rozważania Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B [redacted] w ślad za decyzją Wojewody, że cel wywłaszczenia został osiągnięty mogą stanowić jedynie domysły, ale faktem jest, że w samej decyzji wywłaszczeniowej nie wskazano konkretnego celu wywłaszczenia. Dokumenty pozyskane przez Wojewodę nie wykazują celu wywłaszczenia na całej działce skarżącego. Trudno oczekiwać aby w planach zagospodarowania C [redacted], gdzie były [redacted] również na nieruchomości skarżącego, aby były tam inne plany, co nie jest związane z celem wywłaszczenia. Błędnie przyjęto również (sprzecznie z wizją lokalną), że cel wywłaszczenia jest nadal realizowany, gdy cel ten nie jest realizowany. Nieruchomość jest nieustannie dewastowana i grozi zawaleniem. Skarżący zawiadomił Powiatowego Inspektora Budowlanego, który wydał nakazy zabezpieczenia tej nieruchomości, co również nie jest realizowane.

Zgodnie z art. 21 ust. 2 Konstytucji RP, zasada zwrotu wywłaszczonej nieruchomości polega na tym, że należy zwrócić wywłączoną nieruchomość w każdym przypadku, w którym nie jest ona faktycznie wykorzystywana na cel publiczny określony w decyzji o wywłaszczeniu.

Art. 136 ustawy o gospodarce nieruchomościami wskazuje, iż nieruchomość wywłączona nie może być użyta na cel inny niż określony w decyzji o wywłaszczeniu, z uwzględnieniem art. 137, chyba że poprzedni właściciel lub jego spadkobierca nie złożą wniosku o zwrot tej nieruchomości. W razie powzięcia zamiaru użycia wywłaszczonej nieruchomości lub jej części na inny cel niż określony w decyzji o wywłaszczeniu, właściwy organ zawiadamia poprzedniego właściciela lub jego spadkobiercę o tym zamiarze, informując równocześnie o możliwości zwrotu wywłaszczonej nieruchomości.

Uwzględnienie art. 137 ustawy o gospodarce nieruchomościami nie oznacza, że jest on jedynym wyznacznikiem zbędności celu wywłaszczenia. Określenie zbędności przyczyniło się do sprzedaży tej nieruchomości a nie przeprowadzono procedury jej zwrotu spadkobiercom wywłaszczonego właściciela.

Niezaprzeczalnie adresatem obowiązku zapewnienia równej ochrony prawa własności i innych praw majątkowych, wynikającego z art 64 ust 2 Konstytucji, są władze publiczne, a równa ochrona praw majątkowych jest jednym ze szczegółowych odniesień ogólnej zasady równości. W związku z tym art 64 ust. 2 Konstytucji powinien być interpretowany w związku z art 32 Konstytucji, bo zapewnienie równej dla wszystkich ochrony prawnej jest elementem równego traktowania przez władze publiczne. Skoro zatem obywateli należy traktować równo to nie można pozbawiać prawa zwrotu nieruchomości, co do których cel wywłaszczenia nie jest kontynuowany. Rozróżnienie takie nie ma bowiem uzasadnionych podstaw prawnych.

Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego zarzut niekonstytucyjności może więc dotyczyć zarówno tego, co ustawodawca w danym akcie unormował, jak i tego, co w akcie tym pomiął, choć postępując zgodnie z Konstytucją powinien był unormować (tak orzeczenie TK w sprawie o sygn. K 25/95).

Uprawnienia wywłaszczonych właścicieli do żądania zwrotu w wypadku, gdy nieruchomość stanie się zbędna na cel uzasadniający wywłaszczenie, podlegają równej dla wszystkich ochronie prawnej i nie można stosować wyjątków, gdyż stoi to w jawnej sprzeczności z art. 2, 7 i 32 Konstytucji. Zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami poprzedni właściciel lub jego spadkobierca mogą żądać zwrotu wywłaszczonej nieruchomości lub jej części, jeżeli, stosownie do przepisu art 137, stała się ona zbędna na cel określony w decyzji o wywłaszczeniu. Jednakże zwrot nieruchomości Skarżącemu na podstawie art. 136 ust. 3 ustawy nie był możliwy w świetle interpretacji organów administracji i sądów administracyjnych, gdyż nie ma znaczenia czy cel wywłaszczenia jest kontynuowany czy nie.

Brak możliwości ubiegania się o zwrot wywłaszczonej nieruchomości, gdy nieruchomość stała się zbędna na cel wywłaszczenia narusza zasady sprawiedliwości społecznej oraz zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa rekonstruowane z art. 2 Konstytucji oraz konstytucyjne gwarancje prawa własności (art. 21 i art. 64 Konstytucji) w związku z zasadą równości (art. 32 Konstytucji). Jak wynika pośrednio z uzasadnienia wyroku Trybunału wydanego w sprawie o sygn. P 5/99 użyty w treści art. 21 ust. 2 konstytucji zwrot «jedynie wówczas», jak i samo umiejscowienie przepisu dotyczącego wywłaszczenia w bezpośrednim następstwie proklamacji konstytucyjnej zasady ochrony własności, powinno być traktowane jako podkreślenie przez ustawodawcę wyjątkowego i szczególnego charakteru tej instytucji.

Art. 32 ust. 1 Konstytucji stanowi bowiem wyraźnie, że wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Istotą wyrażonej w powyższym przepisie zasady jest nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie tej samej kategorii (klasy), przynależnej do tej samej kategorii ze względu na to, że posiadają tę samą cechę istotną (relewantną). "Wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną, powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących" (tak Trybunał w wyroku z 12 grudnia 2000 r., sygn. SK 9/00).

Poprzez wydanie orzeczenia Naczelnego Sadu Administracyjnego w niniejszej sprawie doszło zatem do naruszenia wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji zasady równości i równego traktowania przez władze publiczne oraz określonej w art. 64 ust. 2 Konstytucji zasady równej ochrony prawnej własności i innych praw majątkowych, a także art. 21 ust 2, który umożliwia skuteczne wywłaszczenie nieruchomości jedynie na cel publiczny, który jest realizowany. Konsekwencją zaś niezrealizowanego celu publicznego musi być zawsze zwrot wywłaszczonej nieruchomości – na żądanie uprawnionego podmiotu, przy czym ów zwrot winien być możliwy dla wszystkich obywateli na równych prawach, z uwzględnieniem zasad sprawiedliwości społecznej.

Mając powyższe na uwadze skargę niniejszą należy uznać za konieczną.

Alicja Kłos

radca prawny

Załączniki:

1. pełnomocnictwo szczególne wraz z dowodem uiszczenia opłaty skarbowej;
2. wyrok WSA w B   wraz z uzasadnieniem;
3. skarga kasacyjna skarżącego;
4. wyrok NSA w Warszawie wraz z uzasadnieniem;
5. odpis skargi x 4.